

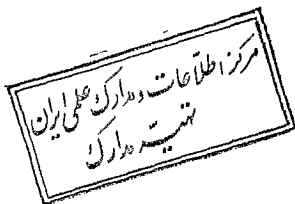
دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده داروسازی

پایان نامه :
جهت اخذ درجه دکتری

موضوع :
بررسی Combination therapy در درمان بیماران جذامی و مقایسه عوارض
جانبی داروها بررسی جذام در مرکز بهداشتی درمانی آزادگان
(مرکز مبارزه با جذام تهران) . .

استاد راهنما :
دکتر سید مجتبی روحانی

استاد مشاور :
دکتر حسین طباطبائی

نگارش :
ایوب محمودی

ع ۲۱

شماره پایان نامه : ۳۰۳۵

سال تحصیلی : ۱۳۷۱-۷۲

۱۷۰۴۳

شماره صفحه	عنوان
۱-۷	تقدیم و تشکر
۹-۱۰	خلاصه
۱۱-۱۲	پیشگفتار
بخش اول	
۱۴	مقدمه
۱۵	تاریخچه
۱۶-۱۹	انتشار جغرافیائی بیماری جذام
۱۶	۱- انتشار جغرافیائی بیماری جذام در جهان
۱۹	۲- انتشار جغرافیائی بیماری جذام در ایران
۱۹	انتقال
۲۱-۲۲	انواع جذام از نظر علائم بالینی ، نوع ضایعات و درجه واگیری
۲۱	۱- نوع پوستی یا واگیر
۲۱	۲- نوع عصبی یا غیرواگیر
۲۲-۳۱	تیپ های مختلف جذام از نظر تظاهرات بالینی
۲۲	۱- جذام لپروما توز
۲۳	۲- جذام توبرکلوشید
۲۳	۳- جذام بینا بین
۲۳	۴- جذام نامشخص
۳۲-۳۷	عوارض جذام
۳۲	۱- عوارض عصبی
۳۴	۲- ضایعات چشمی
۳۴	۳- ضایعات دستگاه تنفس
۳۵	۴- ضایعات گوش
۳۵	۵- ضایعات استخوانی
۳۵	۶- ضایعات کبدی
۳۷	۷- ضایعات کلیوی
۳۷	۸- ضایعات دستگاه تناسلی
۳۷	تشخیص و پیش آگهی
۳۸	درمان
۴۴	چگونگی درمان بیماران جذامی

بخش دوم

- چگونگی درمان بیماران جذامی در مرکز بهداشتی درمانی آزادگان
 (مرکز مبارزه با جذام تهران) ۴۶
- نسخه یک بیماران جذامی ۴۷
- عوارض جانبی داروهای اصلی ضد جذام ۴۹
- بررسی تظاهرات مختلف جذام در مرکز بهداشتی درمانی آزادگان
 بررسی فاصله بروز علائم جذام و شروع درمان در بیماران جذامی
 مراجعه کننده به مرکز بهداشتی - درمانی آزادگان ۵۴
- بررسی سن در بیماران جذامی مراجعه کننده ، به مرکز بهداشتی
 درمانی آزادگان ۵۵
- بررسی شغل در جذامیان مراجعه کننده به مرکز بهداشتی - درمانی
 آزادگان ۵۷
- بررسی سواد در بیماران جذامی مراجعه کننده به مرکز بهداشتی
 درمانی آزادگان ۵۸
- بررسی مذهب در جذامیان مراجعه کننده به مرکز بهداشتی - درمانی
 آزادگان ۵۹
- بررسی وضعیت تاهل در جذامیان مراجعه کننده به مرکز بهداشتی
 درمانی آزادگان ۶۰
- بررسی جنسیت در جذامیان مراجعه کننده به مرکز بهداشتی - درمانی
 آزادگان ۶۱
- بررسی بیماران جذامی تبعه افغانستان مراجعه کننده به مرکز
 بهداشتی درمانی آزادگان ۶۲
- بررسی انتقال جذام توسط بیماران افغانی به ایران
 بررسی جذام از نظر مسائل دینی و مذهبی ۶۳

تقدیم به :

پیشگاه آفریننده علم و دانش و یگانه دانا توانا .

تقدیم به :

همه آنان که به من آموختند از اولین معلم

تا آخرین استاد .

تقدیم به :

روح پاک پدرم .

تقدیم به :

ما در عزیزم که دامن پر مهرش ، آرام بخش لحظات

دشوار زندگییم بوده است .

تقدیم به :

برادران عزیز و بزرگوارم عزت الله ، سیروس ،
 چراغ و فرهنگ که خالصانه چون شمع سوختند و
 سردی حیاتم را گرمی بخشیدند ، از شیـره
 جانشان برای پرورا نیدنم مایه گذاشتند و
 هستی خویش را سرمایه وجودم کردند .

و تقدیم به :

دوخواهر عزیزم پروین و بهجت .

تقدیم به :

همه دوستان ، آشنایان و بالخصوص آقایان دکتر
 اسما عیل لطفی کهریزی ، دکتر حسین یوسفی ،
 دکتر غلامعلی عطاران ، دکتر مسعود نیازی ،
 دکتر ابراهیم نعیمی ، دکتر رضا روحی ، دکتر
 مصطفی رحمانی نیکونژاد و سایر دوستان و همکلاسیهای

ورودی ۶۵ .

با کمال تقدیر و تشکر از زحمات بی‌شائبه استاد
 محترم جناب آقای دکتر سید مجتبی روحانی ،
 که راهنمایی این پایان نامه را بر عهده
 گرفتند .

با کمال تقدیر و تشکر از زحمات بی‌شائبه استاد
 محترم جناب آقای دکتر حسین طباطبائی که
 همیشه با روی باز ما را پذیرفتند و راهنمایی‌های
 گرانبخود را از این جانب دریغ نداشتند .
 با تشکر از جناب آقای دکتر محمد رضا نیاکان -
 لاهیجی که در تنظیم پایان نامه ما را یاری
 دادند .

و با تشکر از هیئت قضات که قضاوت این پایان نامه را
 بر عهده گرفتند .

با تشکر و قدردانی از زحمات آقایان

مهندس ماشاء الله شاهرودی داریوش محمدی

که ما را در رسم منجمنی ها و

نمودارهای آماری و استفاده از

خدمات کامپیوتری یاری بخشیدند.

با تشکر از آقای مبشری ، خواهر مریم،

و آقای باقری از مرکز بهداشتی

درمانی آزادگان که صمیمانه با ما

همکاری داشتند .

و با تشکر از همه دوستان که در جلسه دفاع

از پایان نامه شرکت فرمودند .

خلاصه:

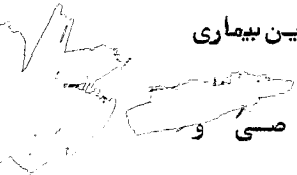
جدام یک بیماری سیستمیک مزمن و مخصوص انسان است. عملاً مل آن

می باشد، قریب به ۵/۵ میلیون نفر در سراسر

جهان از این بیماری رنج می برند. این بیماری به دلیل برجای گذاشتن

معلولیت از حساسیت خاصی برخوردار است. بیماری جدام معمولاً "کشنده نبوده

و حدود ۹۵-۹۸ درصد مردم بطور طبیعی در برابر این بیماری مصون هستند این بیماری

به عنوان یک بیماری بومی در اکثر نقاط دنیا وجود دارد، و به قلمرو خاصی و

یا طبقه خاصی تعلق ندارد. مناطق آلوده به جدام در ایران شامل شمال، شمال

شرق، شمال غرب و غرب کشور می باشد.

جدام در مقاطع مختلف تقسیم بندی های مختلفی دارد. مثلاً از نظر

علائم بالینی و درجه واگیری به دو نوع:

۱- جدام پوستی

۲- جدام عصبی تقسیم بندی می شود.

از نظر تیپ های مختلف و تظاهرات بالینی به:

۱- تیپ لپروما توز

۲- تیپ توبرکلوئید

۳- تیپ بینا بینی BB

۴- تیپ نامشخص I. تقسیم بندی می شود.

و در موقع درمان بیماران را به دو گروه کم با سیل و پیر با سیل طبقه بندی می کنند .

در بیماری جزام معمولاً "بیشتر ارگانهای بدن گرفتار می شوند از جمله اعضا چشم، استخوان، کبد، کلیه، دستگاه تنفس، گوش و... که در هر کدام از این اندامها عوارض خاص خود را ایجاد می کند .

جهت مبارزه با جزام و کنترل آن از داروهای مختلفی استفاده شده که به تفصیل در پایان نامه ذکر شده است . تا سال ۱۹۸۲ استفاده از دارو پسون به تنهایی به عنوان درمان تک دارویی پهنزین روش درمان بوده ، ولی از این سال به بعد طبق پیشنهادات سازمان بهداشت جهانی WHO درمان چند دارویی ارائه گردید که طبق این روش درمان از سه داروی دارو پسون ، ریفامپین و کلوفازیمین استفاده می شود .

نسخه یک بیمار جزامی معمولاً " از ۲ یا ۳ داروی اصلی ضد جزام (دارو پسون ، ریفامپین یا دارو پسون ، ریفامپین ، کلوفازیمین) به همراهی چند داروی دیگر جهت مبارزه با عوارض و راکسیونهای جزام عوارض جانبی احتمالی داروهای ضد جزام تشکیل شده است .

از نظر تیپهای مختلف جزام بیشترین درصد مربوط به تیپ لیروما تئوز ILI و کمترین درصد مربوط به تیپ نامشخص I می باشد . بررسی سن در این بیماران بیانگر این مطلب می باشد که اکثر بیماران مراجعه کننده در فاصله سنی ۲۶-۴۵ سال

قرار دارند. همچنین در بررسی شغل اکثریت با کارگران، در بررسی سواد اکثریت یا بیسوادان، در بررسی مذهب اکثریت با مذهب شیعه، در بررسی وضعیت تاهل اکثریت با متاهلین و در بررسی جنسیت اکثریت با جنس مرد بوده است.

در بررسی که بر روی بیماران جزای افغانستانی مراجعه کننده به مرکز بهداشتی درمانی آزادگان انجام شده این نتیجه رسیدیم که درصد این بیماران از سالهای ۱۳۵۹ و ۱۳۶۰ به بعد به شدت روبه افزایش بوده است و از سال ۱۳۶۶ به بعد در یک رنج ثابت که بالای ۳۰ درصد می باشد باقی مانده است.

همچنین لازم به ذکر است که به احتمال قوی بیماران جزای افغانستانی در انتقال این بیماری به ایرانیان و انتشار آن نقش مهمی ایفا کرده اند.

معاونت بهداشتی
وزارت بهداشت
معاونت درمان
معاونت تخصصی
۱۳۶۶/۱۲/۳

دکتر حسن مهدی
چهار

۱۳۶۶/۱۲/۵

پیشگفتار

پیشگفتار و روایات سخنی کوتاه از راسل فولرنویسنده ، شا عرو روزنا مه نگا رفا نسوی

آغاز می کنیم :

یکدیگر را دوست داشتن تنها حقیقتی است که وجود دارد و برای خوشبختی هیچ-

کس حق ندارد تنها بی خوشبخت باشد .

بیماری جذام یکی از قدیمیترین بیماریها می است که از دیرباز زگریبانگیر

بشر بود . شاید بتوان برای این بیماری قدمتی بیشتر از ۶۰ قرن ذکر کرد ، ولی

هنوز هم این بیماری یکی از عوامل ایجاد معلولیت خصوصاً در جهان سوم بشمار

می رود . بعد از ۶۰ قرن تعداد دادروهای موثر علیه این بیماری مهم که به با زار

داروهای جهان عرضه شده است از ۱۰ قلم تجاوز نمی کند .

این مطلب نشانگر آن است که با تحقیقات بر روی این بیماری خیلی کم

صورت گرفته و یا اینکه تحقیقات صورت گرفته ولی به نتیجه مطلوب نرسیده است .

امروزه با توجه به پیشرفتهای سریع و پیاپی علم پزشکی و یافتن راه حل‌های

گوناگون در جهت درمان بیماریهای مختلف ، مطلب دوم کمی بعید به نظر می‌رسد .

شاید ترس و وحشت ناشی شده از بدشکلیها و نا هنجاریهای ظاهری که بوسیله این

بیماری ایجاد می شود بر قشر تحصیل کرده و محقق نیز اثر گذاشته و مانعی در جهت

تحقیق بر روی این بیماری باشد . اکثر بیماران بیماری که قدمتی برابر با این

بیماری و یا کمتر دارند ، ریشه‌کن شده و یا در حد بسیار مطلوب توسط دادروها کنترل

